

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Andrzej Stępka
SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie A. K.,

obwinionego z art. 86 § 1 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 maja 2025 r., kasacji
wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego ,
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu
z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt III W 833/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do
ponownego rozpoznania.**

Andrzej Stępka

Tomasz Artymiuk

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 13 czerwca 2023 r. (sygn. akt III W 833/23), obwiniony A. K. został uznany za winnego popełnienia trzech wykroczeń z art. 86 § 1 k.w., polegających na

tym, że w dniach 14 kwietnia 2023 r. i 17 kwietnia 2023 r. w P., na ul. [...], korzystał z telefonu komórkowego podczas przechodzenia przez przejście dla pieszych i wchodząc na przejście dla pieszych przed nadjeżdżającym tramwajem, zmusił kierującego do gwałtownego hamowania, stwarzając zagrożenie dla przewożonych pasażerów. Za te czyny na podstawie art. 86 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. i art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzono mu łączną karę grzywny w wysokości 3.000 złotych.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 20 lipca 2023 r. wskutek jego niezaskarżenia.

Kasację od powyższego prawomocnego wyroku nakazowego wniósł na korzyść obwinionego Prokurator Generalny na podstawie art. 110 § 1 k.p.s.w. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu, na podstawie art. 111 k.p.s.w. oraz art. 526 § 1 k.p.k. i art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.s.w., *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.s.w., polegające na wydaniu wobec A. K. w dniu 13 czerwca 2023 r., wyroku w postępowaniu nakazowym, mimo iż вина obwinionego oraz okoliczności popełnienia opisanych we wniosku o ukaranie 3 czynów z art. 86 § 1 k.w. budziły wątpliwości, wobec zarzucenia mu i przypisania, iż za każdym razem:*

- *wchodząc na przejście dla pieszych przed nadjeżdżającym tramwajem zmusił kierującego do gwałtownego hamowania stwarzając zagrożenie dla przewożonych n/n pasażerów,*
- *podczas przechodzenia przez przejście dla pieszych w niedozwolony sposób korzystał z telefonu komórkowego,*

w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym zwłaszcza w postaci zapisów video z tych zdarzeń oraz treści zeznań złożonych przez dwóch motorniczych tramwajów wynika, że w rzeczywistości:

- *obwiniony w każdym przypadku zatrzymał się przed wejściem na teren torowiska tramwajowego i udzielił pierwszeństwa przejazdu kierującym tramwajami, a w szczególności żaden motorniczy nie został zmuszony do gwałtownego hamowania, które mogłoby stworzyć zagrożenie dla przewożonych pasażerów,*

- *sposób korzystania z telefonu komórkowego nie ograniczał obwinionemu możliwości obserwacji sytuacji na przejściu, a więc postępował on w sposób zgodny z wymogami określonymi wart. 14 ust. 8 ustawy prawo o ruchu drogowym, co powodowało konieczność rozpoznania sprawy na rozprawie celem wyjaśnienia wskazanych rozbieżności.”*

W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu zwyczajnym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść obwinionego A. K. jest zasadna. Słusznie podnosi skarżący, że zaskarżony wyrok nakazowy Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 13 czerwca 2023 r. zapadł z rażącym naruszeniem przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na jego treść.

Centralnym zarzutem kasacji jest obraza art. 93 § 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczeniach (k.p.s.w.). Przepis ten stanowi, iż wydanie wyroku nakazowego jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy na podstawie zebranych dowodów wina obwinionego i okoliczności popełnienia wykroczenia nie budzą wątpliwości. Tryb nakazowy jest postępowaniem uproszczonym, przewidzianym dla spraw o charakterze oczywistym, gdzie materiał dowodowy zgromadzony w fazie przedprocesowej (zwykle przez Policję) w sposób jednoznaczny przesądza o odpowiedzialności obwinionego, eliminując tym samym konieczność przeprowadzania pełnego postępowania dowodowego na rozprawie. Jego istota polega na możliwości orzeczenia co do istoty sprawy bez udziału stron i bezpośredniego przeprowadzania dowodów. Ograniczenie to jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie ma żadnych niejasności co do faktów czy kwalifikacji prawnej, gdyż w przeciwnym razie naruszone mogłoby zostać prawo obwinionego do rzetelnej obrony i rzetelnego procesu.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy oparł się na materiale dowodowym, w tym zapisach video i zeznaniach motorniczych, który został zgromadzony w toku

czynności wyjaśniających. Analiza tego materiału, wbrew stanowisku Sądu I instancji, w istocie budziła poważne wątpliwości co do kluczowych okoliczności przypisanych obwinionemu czynów. Zgodnie z opisem czynów, obwiniony miał, wchodząc na przejście przed nadjeżdżającym tramwajem, zmusić kierującego do gwałtownego hamowania, stwarzając zagrożenie dla pasażerów, a także korzystać z telefonu w sposób niedozwolony podczas przechodzenia przez przejście.

Prokurator Generalny trafnie wskazuje, odwołując się do treści nagrań video i zeznań świadków - motorniczych, że dowody te podważają twierdzenie o wymuszeniu gwałtownego hamowania przez obwinionego. Jeśli, jak wynika z przytoczonej w kasacji argumentacji, obwiniony zatrzymał się przed torowiskiem i ustąpił pierwszeństwa tramwajom, a motorniczy nie potwierdzili faktu gwałtownego hamowania wywołanego jego zachowaniem, to brak jest podstaw do przypisania mu tej części działania, która polegała na "zmuszeniu do gwałtownego hamowania" i "stworzeniu zagrożenia". Znamiona wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. wymagają wykazania działania lub zaniechania, które *może* spowodować niebezpieczeństwo w ruchu drogowym. Choć samo wejście na przejście przed nadjeżdżającym pojazdem może być niebezpieczne, to konkretny opis czynu w niniejszej sprawie, wskazujący na *wymuszenie gwałtownego hamowania* jako element stwarzający zagrożenie, nie znajdował jednoznacznego potwierdzenia w materiale dowodowym.

Dodatkowo, wątpliwości budziła kwestia korzystania przez obwinionego z telefonu. Zgodnie z art. 14 ust. 8 ustawy Prawo o ruchu drogowym, zakazane jest używanie urządzeń elektronicznych w sposób, który *prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji*. Autor kasacji przekonująco argumentuje, że z nagrań może wynikać, iż obwiniony, rejestrując zdarzenie, jednocześnie bacznie obserwował sytuację na przejściu. To rodzi wątpliwości, czy jego zachowanie wyczerpało znamiona "korzystania w sposób niedozwolony", w rozumieniu art. 14 ust. 8 Prd, co ma przełożenie na ocenę całości czynu zarzucanego na podstawie art. 86 § 1 k.w.

Powyższe rozbieżności między opisem czynów a treścią zgromadzonych dowodów (w szczególności nagrań i zeznań motorniczych, na które powołuje się sam skarżący), były na tyle istotne, że w momencie orzekania przez Sąd Rejonowy musiały rodzić wątpliwości co do pełnego i jednoznacznego potwierdzenia winy

obwinionego i okoliczności popełnienia wykroczeń w kształcie opisanym we wniosku o ukaranie.

Wydanie wyroku nakazowego w sytuacji istnienia takich wątpliwości stanowi rażące naruszenie art. 93 § 2 k.p.s.w. Naruszenie to miało fundamentalne znaczenie dla treści orzeczenia, gdyż uniemożliwiło przeprowadzenie pełnego postępowania dowodowego na rozprawie, w toku którego Sąd mógłby wyjaśnić te wątpliwości, np. poprzez bezpośrednie przesłuchanie świadków i obwinionego, precyzyjną analizę nagrań video z udziałem stron i ich stanowisk. Pozbawienie obwinionego możliwości obrony na rozprawie w sytuacji, gdy dowody nie są jednoznaczne, jest poważnym uchybieniem proceduralnym.

W konsekwencji, zaskarżony wyrok nakazowy, wydany z rażącym naruszeniem prawa procesowego, które miało istotny wpływ na jego treść, nie mógł się ostać. Konieczne stało się jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy powinien przeprowadzić postępowanie na zasadach ogólnych, tj. na rozprawie. Umożliwi to należyte wyjaśnienie wszystkich wątpliwości co do stanu faktycznego, w tym poprzez bezpośrednie przeprowadzenie dowodów ze wszystkich istotnych źródeł (zeznania świadków, obwiniony, analiza nagrań) i dokonanie ich oceny zgodnie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w. Dopiero po przeprowadzeniu pełnego postępowania dowodowego Sąd będzie mógł dokonać prawidłowych ustaleń faktycznych i prawnej oceny zachowania obwinionego.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

Andrzej Stępka

Tomasz Artymiuk

Włodzimierz Wróbel

[PŁ]

[r.g.]